

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudkyně Mgr. et Mgr. Lenky Bahýľové, Ph.D., a soudce Mgr. Aleše Sabola v právní věci

žalobce: **Statutární město Liberec**, IČO: 00262978
sídlem nám. Dr. E. Beneše 1, Liberec

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 5. 2015, č. j. MPSV-UM/2189/15/4S-LBK,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, jakož i jemu předcházejícího usnesení Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Liberci, Kontaktní pracoviště Liberec, ze dne 3. 4. 2015, č. j. 47209/2015/LIB (dále též jen „úřad práce“), jímž bylo rozhodnuto o ustanovení žalobce opatrovníkem (dále též jen „rozhodnutí úřadu práce“). Odvolání žalobce proti rozhodnutí úřadu práce žalovaný napadeným

rozhodnutím zamítl. Žalobce s ustanovením opatrovníkem nesouhlasil a má za to, že uvedená správní rozhodnutí jsou nezákonná a že jimi byl zkrácen na svých právech.

2. Žalobce s odkazem na § 32 odst. 2 písm. d), § 32 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jakož i s odkazem na judikaturu Ústavního soudu (sp. zn. IV. ÚS 200/97) argumentuje, že nepřítomnému účastníkovi řízení musí být zajištěna ochrana jeho zájmů i základních práv. Funkce opatrovníka byla vytvořena proto, aby do důsledku hájila zájmy nepřítomného tak, jak by takovou povinnost byl nucen plnit smluvní zástupce. Jde tu o dosažení ústavněprávní maximy rovnosti účastníků řízení. Ustanovení opatrovníka účastníku řízení, jehož pobyt není znám, musí vždy předcházet šetření o tom, zda jsou dány předpoklady pro tento postup v řízení, a současně je zapotřebí zvažovat, zda není možno použít jiné opatření (sp. zn. I. ÚS 322/2000). Opatrovníka je pak třeba hledat především v okruhu osob blízkých osobě zastupovaného, resp. těch, jež jsou schopny skutečně reprezentovat zájmy účastníka. Pro řádný výkon funkce opatrovníka je vhodné ustanovit opatrovníkem osobu, která je z vlastní vůle ochotna a schopna tuto funkci vykonávat.
3. Žalobce namítá, že správní orgány postupovaly v rozporu s čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, podle kterého může každý činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. Dále odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2009, č. j. 4 Azs 19/2009 – 61, podle něhož s ustanovením opatrovníkem musí opatrovník alespoň konkludentně souhlasit. Vzhledem k tomu je nutné, aby usnesení o ustanovení opatrovníka bylo dostatečně odůvodněno a opatrovník tak měl možnost se seznámit s důvody tohoto postupu a zároveň zvážit, zda tuto funkci přijme. Z usnesení o ustanovení opatrovníkem sice přímo žádné povinnosti pro opatrovníka nevyplývají, nicméně je nepochybné, že s výkonem této funkce jsou již jisté povinnosti spojeny. Obdobně také v nálezů Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 27/2000 (obec nelze ustanovit opatrovníkem proti její vůli).
4. Ustanovení opatrovníkem rozhodnutím správního orgánu klade na opatrovníka značné nároky. Ten by měl plnit své povinnosti zástupce v plném rozsahu jako např. zástupce smluvní. Zástupce smluvní však přebírá závazek zastupovat účastníka řízení na základě svého dobrovolného souhlasu vyjádřeného ve smlouvě. Obec jako územní samosprávný celek vykonává samostatnou a přenesenou působnost, plní řadu povinností stanovených právními předpisy a při současném nárůstu počtu případů, kdy je žalobce ustanovován opatrovníkem, nelze tuto agendu navíc odpovědně zvládnout. Žalobce není schopen dbát na ochranu práv a zájmů opatrovance a řádně hájit jeho zájmy a dostává se tak do situace, kdy bude třeba postupovat podle ust. § 32 odst. 7 správního řádu a ustanovit opatrovníkem někoho jiného. Žalobce odkazuje také na předchozí rozhodovací činnost Městského soudu v Praze, který opakovaně žalobci vyhověl v obdobných věcech (např. rozsudek MS v Praze ze dne 19. 8. 2011, č. j. 5 Ca 100/2009 - 34).
5. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že úřad práce neustanovil opatrovníka pouze z důvodu urychleného vyřízení, ale šlo o situaci, kdy nebyla splněna povinnost vyplývající z ustanovení § 21 odst. 1 písm. a) a písm. b) zákona č. 108/2006 Sb.,

o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), a nebylo tak možné opětovně posoudit nárok a výši příspěvku na péči. V souladu s ustanovením § 21 odst. 3 zákona o sociálních službách může být při nesplnění povinností příspěvek odňat. Úřad práce shledal oprávněnou osobu za osobu neznámého pobytu, které se nedaří prokazatelně doručovat písemnosti. Za situace, kdy nelze použít § 32 odst. 3 správního řádu a úřadu práce nebyla známa žádná osoba, která by oprávněně mohla být ustanovena opatrovníkem pro správní řízení, proto stanovil žalobce veřejným opatrovníkem.

6. Způsobilst být veřejným opatrovníkem má obec, ve které má opatrovanec bydliště. Platí, že jmenování veřejného opatrovníka není vázáno na jeho souhlas podle § 471 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“). Výkon funkce veřejného opatrovníka je výkonem státní správy v rámci přenesené působnosti obce podle § 149b zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“). Správní řád v § 32 odst. 2 taxativně upravuje situace, kdy opatrovníka ustanoví správní orgán, přičemž platí, že opatrovníkem je ustanovena osoba, u které je ten, komu se opatrovník ustanovuje v péči, anebo jiná vhodná osoba. Tato osoba je povinna funkci veřejného opatrovníka přijmout, pokud jí v tom nebrání závažné důvody. Správní řád tedy výslovně nezakotvuje možnost správního orgánu ustanovit opatrovníkem obec jako veřejného opatrovníka, avšak užitím argumentu *per analogiam legis* k tomuto závěru dle žalovaného dospějeme. K tomu žalovaný odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2011, č. j. 8 As 22/2011-78, podle něhož ustanovení opatrovníka podle § 32 odst. 4 správního řádu není podmíněno předchozím souhlasem ustanovované osoby.
7. Podle žalovaného úřad práce při ustanovení žalobce opatrovníkem postupoval v souladu s právními předpisy. Podle § 2 odst. 2 zákona o obcích obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, a proto není v souladu se zákonem odmítnutí hájit zájmy občanů obce z důvodu vytíženosti a nevládnutí této agendy.
8. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného odmítá, že by byl ustanoven veřejným opatrovníkem podle § 471 o. z. ve vazbě na ustanovení § 149b zákona o obcích, jelikož má za to, že jde o jiný institut opatrovnictví, k jehož ustanovení je oprávněn příslušný soud na základě pravomocného usnesení soudu. Žalobce byl ustanoven opatrovníkem podle § 32 odst. 2 správního řádu.
9. K odkazu žalovaného na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2011, č. j. 8 As 22/2011, žalobce namítá tu skutečnost, že tímto rozsudkem je jasně stanoveno, že obec „může“ být ustanovena opatrovníkem, nikoli „musí“. Žalobce má za to, že tento konkrétní případ, není případem, kdy je obec oprávněně ustanovena opatrovníkem a to z toho důvodu, že z usnesení nevyplývá, jak důkladně se správní orgány zabývaly zjišťováním pobytu účastníka řízení, nejsou zde uvedeny rozhodné skutečnosti o řádném prošetření všech možností ustanovení osoby, jež by z vlastní vůle byla ochotna a schopna funkci opatrovníka vykonávat, kdy je třeba hledat opatrovníka především v okruhu blízkých osob.

10. Tvrzení žalovaného, že žalobcovo odmítání ustanovení opatrovníkem není v souladu s § 2 odst. 2 zákona o obcích, žalobce odmítá a cituje z nálezu Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 27/2000. Žalobce vykonává samostatnou a přenesenou působnost, plní řadu povinností stanovených právními předpisy a při současném nárůstu případů opatrovnictví není schopen tuto agendu odpovědně zvládnout. Nelze tedy po žalobci spravedlivě žádat, aby nad rámec povinností vyplývajících mu z právních předpisů vykonával výslovně neuložené činnosti. Podle žalobce je zřejmé, že nelze ustanovit osobu, která si je vědoma skutečnosti, že není schopna dbát a chránit zájmy opatrovance a tudíž nemůže být pro výkon funkce opatrovníka vhodnou osobou. Žalobce se domnívá, že ustanovením osoby, která tuto funkci nevykonává, jde proti smyslu a účelu institutu opatrovnictví a zájmům opatrovance, jelikož již v průběhu řízení tato osoba musí být nahrazena jinou vhodnou osobou.
11. Pokud žalovaný uvedl, že se jednalo o osobu neznámého pobytu, již se prokazatelně nedařilo doručovat, žalobce odkazuje na právní věty II a III rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 7 As 130/2012 – 29, a sice: II. *Instituty doručování veřejnou vyhláškou nebo ustanovení opatrovníka (a doručování písemností jemu) jsou koncipovány jako krajní prostředek, k jehož využití lze přistoupit pouze tehdy, není-li možný postup podle ustanovení §19 až §24 správního řádu z roku 2004.* III. *O osobu, které se nedaří prokazatelně doručovat nebo která je neznámého pobytu se nejedná tehdy, daří-li se jí doručovat, byť fikcí podle §24 odst. 1 správního řádu z roku 2004.*
12. Ze spisové dokumentace správních orgánů se podává, že napadeným rozhodnutím úřadu práce byl žalobce ustanoven opatrovníkem K. Ž., nar. ... (dále jen „oprávněná osoba“), pro správní řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči, č. j. 20860/2014/LIB, a to z důvodu ukončení platnosti původního posouzení ke dni 31. 1. 2015. Oznámení o zahájení správního řízení z moci úřední bylo oprávněné osobě zasláno dne 14. 1. 2015, společně s výzvou s termínem provedené sociálního šetření. Zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 15. 1. 2015 a vrácena dne 27. 1. 2015 s uvedením, že nebyla adresátem vyzvednuta v úložné době. Stejného dne bylo zahájeno řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči. Dne 27. 1. 2015 byl učiněn pokus o provedení sociálního šetření v místě posledně hlášeného bydliště oprávněné osoby, ta však nebyla zastížena. V místě bydliště nebyla označena schránka ani zvonek, ostatní nájemníci oprávněnou osobu ani její rodinu neznají, pokus o telefonický kontakt byl neúspěšný. Dne 5. 2. 2015 bylo vyhotoveno Vyrozumění účastníka řízení, které bylo dne 24. 2. 2015 doručeno veřejnou vyhláškou. Následně bylo řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči usnesením ze dne 11. 3. 2015 přerušeno na dobu do ustanovení opatrovníka pro toto správní řízení. Naposledy uvedené usnesení bylo doručeno veřejnou vyhláškou dne 31. 3. 2015. Následně úřad práce vydal napadené rozhodnutí o ustanovení žalobce opatrovníkem, neboť shledal oprávněnou osobu osobou neznámého pobytu, již se nedaří prokazatelně doručovat, když zároveň úřadu práce nebyla známa žádná osoba, která by oprávněné osobě mohla být ustanovena opatrovníkem pro předmětné správní řízení.

13. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyhodnotil postup úřadu práce, jímž zjišťoval pobyt oprávněné osoby, za dostatečný. Uvedl, že jiné možnosti, než které byly za tímto účelem ze strany úřadu práce využity, nemá úřad práce k dispozici.
14. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.
15. Žalobce nastolil otázku zákonnosti rozhodnutí žalovaného ve věci ustanovení žalobce jakožto obce (resp. statutárního města) opatrovníkem oprávněné osobě ve správním řízení (zde o opětovném posouzení nároku a výše příspěvku na péči), tj. při aplikaci postupu podle § 32 odst. 2-6 správního řádu. Správní orgán usnesením ustanoví opatrovníka v případech taxativně vymezených v § 32 odst. 2 správního řádu, mj. i d) osobám neznámého pobytu nebo sídla a osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat. Podle § 32 odst. 4 ustanoví správní orgán opatrovníkem „*toho, u koho je osoba, již se opatrovník ustanovuje, v péči, anebo jinou vhodnou osobu. Tato osoba je povinna funkci opatrovníka přijmout, pokud jí v tom nebrání závažné důvody. (...) Opatrovníkem nelze ustanovit osobu, o níž lze mít důvodně za to, že má takový zájem na výsledku řízení, který odůvodňuje obavu, že nebude řádně hájit zájmy opatrovance.*“
16. Žalobce i žalovaný v řízení před správním soudem poukazovali na judikaturu Ústavního soudu a správních soudů, jež se této otázky dotýká. Městský soud nicméně nemohl přehlédnout, že již v době podání žaloby byla (dosud rozporná) judikatura správních soudů obohacena o usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2014, č. j. 4 As 26/2013-57 (3182/2015 Sb. NSS), které tak představuje pro posuzování aplikace § 32 odst. 4 správního řádu stěžejní sjednocené judikturní východisko a mj. překonává i žalobcem odkazovaný rozsudek zdejšího soudu ze dne 19. 8. 2011, č. j. 5 Ca 100/2009 - 34. Pro posouzení tohoto případu jsou klíčové následující závěry, které zároveň reagují na podstatnou část žalobních námitek; v podrobnostech postačí na uvedené usnesení rozšířeného senátu odkázat.
17. „(I)nstitut opatrovnictví je pro jednotlivá řízení upraven odlišně. Zatímco v občanském soudním řízení se souhlas opatrovníka výslovně vyžaduje, ve správním řízení je naopak stanoveno, že ustanovená osoba je povinna funkci opatrovníka přijmout, pokud jí v tom nebrání závažné důvody. Tato rozdílná konstrukce se odráží také v následných krocích jednotlivých orgánů. Soud v občanském soudním řízení, pokud není osoby blízké, případně jiné vhodné osoby, může účastníkovi ustanovit opatrovníka z řad advokátů. Tímto je v občanském soudním řízení stanoven určitý „univerzální“ opatrovník, který nastupuje, pokud není osoby vhodnější, která by s ustanovením souhlasila.(...) [20] V případě správního řízení zákonodárce zvolil rozdílnou posloupnost osob vhodných pro ustanovení opatrovníkem. Správní orgán jmenuje opatrovníkem primárně toho, u koho je osoba, již se opatrovník ustanovuje, v péči, následně jinou vhodnou osobu. Vzhledem k tomu, že se souhlas osoby nevyžaduje, správní řád oproti o. s. ř. nezná „univerzálního“ opatrovníka. Pokud by byl přes text zákona souhlas ustanovovaných osob vyžadován, jednalo by se o úpravu, která by v určitých případech nebyla fakticky způsobilá zajistit ustanovení opatrovníka. Zejména u osamělých a nemajetných osob by bylo složité, ne-li nemožné, nalézt osobu, která by bez nároku na odměnu dobrovolně tuto roli

plnila. (...) [21] (...) ve správním řízení se jedná o úpravu záměrně odlišnou jak v okruhu potenciálně ustanovovaných osob, tak i ve své konstrukci oproti úpravě tohoto institutu v občanském soudním řízení. Výše citovaný nálezn Ústavního soudu (sp. zn. II. ÚS 27/2000) zabývající se občanským soudním řízením tak vzhledem k odlišné právní úpravě ve správním řádu na nyní posuzovanou otázku nedopadá.“

18. „[24] Rozšířený senát se dále neztotožňuje s úvahou (...), podle níž sám fakt, že určitá osoba se svým ustanovením do funkce opatrovníka nesouhlasí, automaticky znamená, že tato osoba ani nemůže být pro výkon této funkce osobou vhodnou, neboť zde není předpoklad řádného výkonu této funkce. (...) Osoba, která s ustanovením nesouhlasí, má zákonem stanovené prostředky obrany proti tomuto ustanovení, pokud prokáže, že není vhodnou osobou pro tuto funkci, nebo že jsou zde vážné důvody, které jí v tom brání. Stejně tak ukáže-li se skutečně, že opatrovník nehájí řádně zájmy opatrovance, je možné jeho ustanovení na základě § 32 odst. 7 správního řádu zrušit. [25] Konkrétně při ustanovování obce opatrovníkem svému občanovi i proti jejímu souhlasu je nutné přihlédnout k posláním obce, která není právnickou osobou soukromého práva, a také k samotnému smyslu institutu opatrovníka, jímž je ochrana práv a zájmů účastníka (mj.) neznámého pobytu. Ten tuto možnost sám nemá, neboť se mu nedaří doručovat a o vedeném řízení tak pravděpodobně vůbec neví (srov. rozsudek ze dne 23. 8. 2012, č. j. 9 As 109/2011 – 44). [26] Smyslem a účelem existence obce jako veřejnoprávní korporace je pečovat o své občany. Proto v případě, že není jiné vhodné osoby, je povinností obce poskytnout osobě neznámého pobytu, jež je občanem obce, alespoň základní procesní ochranu. V opačném případě by totiž v mnoha případech nebylo možné nalézt vhodnou osobu k ustanovení opatrovníkem. V tomto ohledu se nelze ztotožnit s dřívější praxí správních orgánů, které ustanovovaly vlastní pracovníky, což je praxe opakovaně odmítaná Ústavním soudem pro střet loajality ustanoveného pracovníka ke svému zaměstnavateli na jedné straně a povinnosti hájit práva opatrovance na druhé straně (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 10. 2001, sp. zn. I. ÚS 322/2000, a ze dne 7. 8. 2007, sp. zn. II. ÚS 1090/07).
19. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu se v citovaném usnesení vypořádal též s právní úpravou ustanovení obce opatrovníkem podle o. z. (§ 471 odst. 2, 3), na níž ve svém vyjádření odkazoval žalovaný. Shrnl, že do doby přijetí opatrovnického zákona, jehož existenci o. z. předpokládá, platí přechodné ustanovení § 3033 odst. 2 o. z., podle něhož „přechází opatrovnictví podle § 468 na obec, na jejímž území má opatrovanec bydliště“. Z právní úpravy tedy plyne, že souhlasu obce s ustanovením opatrovníkem dle o. z. není třeba, což podle rozšířeného senátu potvrzuje i skutečnost, že v souvislosti s přijetím o. z. byl novelizován i zákon o obcích, podle jehož nového § 149b odst. 3 „výkon funkce veřejného opatrovníka podle občanského zákoníku obcí je výkonem přenesené působnosti“; (...) „(d)lužno dodat, že na výkon přenesené působnosti obdrží obce příspěvek ze státního rozpočtu.“
20. Městský soud tedy vyšel ze závěru, že předpokladem pro ustanovení opatrovníka účastníkovi v řízení před správním orgánem podle § 32 odst. 4 správního řádu není souhlas obce, která má být opatrovníkem účastníka ustanovena. V posuzovaném případě proto bylo nutno se v intencích žalobních námitek zaměřit jednak na postup úřadu práce při zjišťování faktického pobytu oprávněné osoby, resp. při určení okruhu vhodných osob pro výkon funkce opatrovníka, a jednak na to, zda s ohledem na tvrzení žalobce nebyly na jeho straně dány překážky pro ustanovení opatrovníkem.

21. Ze spisového materiálu vyplývá, že zjišťování trvalého pobytu oprávněné osoby ze strany úřadu práce nebylo pouze formální, když poté, co nebyla zásilka oprávněnou osobou vyzvednuta v místě posledně hlášeného bydliště, provedl úřad práce pokus o provedení sociálního šetření v tomto místě, kde rovněž zjišťoval informace o případném jiném místě bydliště oprávněné osoby či její rodiny. Ze strany úřadu práce byl proveden rovněž neúspěšný pokus o telefonický kontakt. Soud má stejně jako žalovaný za to, že tento postup postačoval k tomu, aby úřad práce mohl učinit závěr o tom, že oprávněná osoba je neznámého pobytu ve smyslu § 32 odst. 2 písm. d) správního řádu (tj. ve fakticky, nikoli evidenčně) a že se jí prokazatelně nedaří doručovat.
22. K poukazu žalobce na právní věty rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 7 As 130/2012 – 29, v němž se mj. zabýval podmínkami pro doručení veřejnou vyhláškou podle § 25 odst. 1 správního řádu, lze citovat z jeho odůvodnění, podle něhož *„ustanovení opatrovníka účastníkovi řízení musí vždy předcházet šetření o tom, zda jsou pro to splněny podmínky a zda nelze použít jiné opatření. Musí být tedy postaveno na jisto, že se účastníkovi prokazatelně nedaří doručovat, respektive že je pobyt účastníka neznámý. Za tím účelem se musí vždy správní orgán či soud pokusit zjistit místo pobytu účastníka a doručit mu na adresu jeho možného pobytu, která vyplývá z provedených šetření či obsahu spisu (...) Před přistoupením k doručování veřejnou vyhláškou (stejně jako před vydáním usnesení o ustanovení opatrovníka) tedy musí správní orgán vyvinout vyšší aktivitu ke zjištění pobytu účastníka řízení, než se toliko spolehnout na jediné sdělení poštovního doručovatele. Tak je tomu i v případě, že pro danou osobu platí zvláštní povinnost hlásit změny svého pobytu.“* Jak vyplynulo ze spisové dokumentace v posuzované věci, úřad práce se nespokojil s tím, že zásilka nebyla ze strany oprávněné osoby vyzvednuta, následně provedl rovněž pokus o sociální šetření na místě, z něhož dovodil, že se oprávněná osoba v místě naposled hlášeného trvalého pobytu fakticky nezdržuje.
23. Pokud dále Nejvyšší správní soud v žalobcem odkazovaném rozsudku uvedl, že *„o osobu, které se prokazatelně nedaří doručovat nebo která je neznámého pobytu, se nejedná, pokud se jí daří doručovat, byť fikcí podle ust. § 24 odst. 1 správního řádu“*, soud k tomu uvádí, že tento závěr na posuzovaný případ nedopadá. Je totiž třeba odlišovat případy, kdy bylo správnímu orgánu známo, že se adresát na adrese, kam mu bylo doručováno, fakticky nezdržuje, od případů, kdy se adresát na doručovací adrese zdržuje, avšak v době doručování zde existoval omluvitelný důvod, pro který si uloženou písemnost nevyzvedl. Zatímco v prvním případě, což je i případ nyní posuzovaný, je náhradní doručení vyloučeno, v druhém případě podmínky pro náhradní doručení dány jsou (byť mohou být ex post zvráceny). Jak k tomu uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 12. 2011, č. j. 2 As 23/2011-118, *„smyslem institutu náhradního doručení je pouze vyloučit průtahy v řízení zapříčiněné obstrukčním počínáním účastníků řízení či jejich indolencí; nemůže být použit tam, kde adresát písemnosti neměl reálnou možnost písemnost převzít“*.
24. Úřad práce ve svém rozhodnutí rovněž uvedl, že mu není známa žádná osoba, která by oprávněné osobě mohla být ustanovena opatrovníkem pro předmětné správní řízení. Jakkoli je nutno připustit, že z odůvodnění rozhodnutí úřadu práce není zřejmé, zda naposledy uvedený závěr je dovozován toliko na základě šetření úřadu práce v místě naposledy hlášeného bydliště oprávněné osoby, či zda úřad práce v tomto ohledu prováděl další zjišťování (např. nahlédnutím do informačního systému evidence obyvatel podle

zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, či v rámci jiné úřední činnosti), nejedná se o nedostatek, který by mohl vést k závěru o nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Důvodem je skutečnost, že ani žalobce, který má minimálně stejné možnosti k přístupu do informačního systému evidence obyvatel jako úřad práce (srov. § 2 zákona o evidenci obyvatel), netvrdí, že by existovala jiná, vhodnější osoba z řad příbuzných, resp. osob blízkých osobě oprávněné, jež by funkci mohla odpovědně vykonávat. Pouze obecné tvrzení žalobce, že úřad práce dostatečným způsobem nezjišťoval okruh jiných vhodných osob, aniž by zároveň žalobce poukázal na případné další jemu známé konkrétní možnosti přicházející při dohledání těchto osob v daném případě v úvahu, závěr úřadu práce nezpochybňuje.

25. Argumentace žalobce stran překážek na jeho straně, jež podle jeho názoru brání v řádném výkonu funkce opatrovníka, je založena na tom, že má ze zákona další povinnosti a úkoly v rámci samostatné a přenesené působnosti. Jakkoli toto obecné tvrzení soud nezpochybňuje, za situace, kdy není podloženo konkrétními údaji, které by prokazovaly objektivní nemožnost žalobce tuto funkci zvládnout, jej nelze považovat za důvodné. Je přitom nutno přihlídnout k tomu, že žalobce je statutárním městem, u něhož nelze (zvláště ve srovnání s menšími obcemi) vážně uvažovat nad nedostatkem personálních i jiných zdrojů, z nichž může žalobce čerpat při odpovědném plnění funkce opatrovníka pro své občany, o jejichž potřeby má v souladu s § 2 odst. 2 zákona o obcích povinnost pečovat. Žalobce tak vedle tvrzení, že „toho má moc“, žádné jiné relevantní závažné důvody neuváděl, ani ve správním řízení, ani před soudem. Za situace, kdy nebyly dány žádné další důvody, pro něž by žalobce nemohl funkci opatrovníka vykonávat (např. střet zájmů ve smyslu § 32 odst. 4 věta čtvrtá správního řádu), bylo ustanovení žalobce opatrovníkem oprávněné osobě v souladu se zákonem i judikaturou.
26. Z výše popsaných důvodů soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl. Učinil tak bez jednání, neboť s tímto postupem účastníci řízení souhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.)
27. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný byl ve věci úspěšný, avšak žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti mu v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 11. 7. 2018

Mgr. Martin Kříž, v. r.
předseda senátu